

YASNO

Research
& Consulting
Group

УКРАЇНЦІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Звіт за результатами
соціологічного дослідження

Березень 2022

- 3 Вступне слово
- 4 Параметри дослідження
- 5 РЕЗЮМЕ
- 8 З перших хвилин війни
- 11 Оцінка рівня безпеки
- 17 Нагальні потреби
- 20 Сподівання та очікування
- 23 Народний супротив
- 29 Соціально-демографічний профіль респондентів

ВСТУПНЕ СЛОВО

Коли ми вирішили провести це дослідження, частина нашої команди перебувала у м. Харкові, місті, яке обстрілювали і руйнували щомиті.

Головним завданням у цей час стало одне: вижити та врятувати своїх близьких. Щойно наша команда змогла переїхати у більш безпечні місця, почався етап «ви як?». І тоді ми подумали, що маємо запитати тих українців, хто в змозі вийти на зв'язок та має сили розповісти, що вони відчують – починаючи з перших жахливих хвилин війни і закінчуючи тим, в чому мають потребу зараз.

У даному проєкті прийняли участь переважно жителі Харкова та Києва, мешканці обласних центрів та по декілька людей з інших міст України.

Наш опитувальний лист був розповсюджений через соціальні мережі та особисті зв'язки. Ми презентуємо результати власного волонтерського проєкту, виконаного виключно спеціалістами нашої компанії задля інформування людей, яким не байдужа доля України.

Загалом ми прийняли та обробили відповіді від 225 респондентів. Оскільки значна частина з них – мешканці Харкова, ми вирішили виокремити їх думки та погляди.

Головною метою даного звіту є інформування резидентів та нерезидентів України, національні та міжнародні організації про ситуацію, яка склалася в нашій державі через вторгнення російської федерації.

ПАРАМЕТРИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Географія: Україна, в дослідженні прийняли участь мешканці Харкова та області, Києва та області, а також мешканці Одеси, Львова, Дніпра, Вінниці, Полтави та інших населених пунктів України.

Кількість опитаних: 225 респондентів

Період проведення опитування:

15.03.2022 – 22.03.2022

Метод: онлайн-опитування за посиланням (CAWI)

Виконавець: Дослідження проведено маркетинговою дослідницькою агенцією Yasno Research & Consulting Group
[/www.yasno-group.com/](http://www.yasno-group.com/)

Мета дослідження

Безпека та потреби українців під час війни

Завдання дослідження

1. Оцінити наявний рівень безпеки.
2. Виявити причини, за якими не змогли або не схотіли виїхати у більш безпечне місце.
3. Виявити труднощі, з якими зіткнулися у перші дні війни.
4. З'ясувати нагальні проблеми та потреби.
5. Визначити сподівання та очікування.
6. Дізнатися про напрямки діяльності, до яких долучилися під час війни.

РЕЗЮМЕ

Безпечне місце для життя — власного або членів родини — є головною проблемою усіх українців, незалежно від того чи вдалося їм евакуюватися чи ні

57,8% опитаних вказують на те, що безпечне місце для життя є найбільшою потребою

44,4 % – змогли виїхати у більш безпечне місце

28,0% зіткнулися з проблемою розлуки родин і змогли евакуюватися частково

39,0 % не можуть покинути членів своєї родини

25,7 % не уявляють себе біженцями, їм важко їхати «внікуди»

21,9% українців, які не виїхали, вважають, що усюди небезпечно

РЕЗЮМЕ

Паніка, страх та стрес – домінантні емоції, на які вказують українці як першу реакцію на військове вторгнення.

Серед нагальних проблем найчастіше називають фінансові труднощі та проблему з ліками і обмежений доступ до медичних послуг

71,8% зіткнулися з фінансовими труднощами (42,2% втратили роботу та можливість забезпечувати себе та родину, 29,6% вказують на відсутність фінансів)

38,2% у своїх розповідях про перші дні війни кажуть про страх, паніку, стрес, тривогу

31,1% зіткнулися з відсутністю або неможливістю придбати необхідні ліки

25,7% вказують на обмежений доступ до медичних послуг

25,3% харків'ян стурбовані постійними бомардуваннями

РЕЗЮМЕ

Незважаючи на складнощі, переважна більшість українців вірять у перемогу, висловлюють велику вдячність військовим та волонтерам, допомагають фінансово фронту та бажають один одному витримки та єдності

83,1% сподіваються на перемогу та завершення бойових дій

32,4% не покидають свої домівки, оскільки вважають, що можуть принести більше користі у своєму населеному пункті.

55,4% надають фінансову підтримку ЗСУ, ТРО та волонтерам

52,0% висловлюють вдячність ЗСУ та ТРО

43,8% бажають один одному витримки, мужності та терпіння

37,1% зичать не втрачати віри, надії та оптимізму.

YASNO

З ПЕРШИХ ХВИЛИН ВІЙНИ...

Труднощі, з якими зіткнулися на початку війни

З початком війни, з якими труднощами Ви і Ваша родина зіткнулися перш за все? (відкрите питання).
Дані було оброблено на основі текстових відповідей

Природньо головною реакцією на початок воєнних дій стали страх, паніка, стрес – саме на ці емоції вказують 38,2% громадян.

Більш ніж чверть харків'ян у своїх розповідях вказують на постійні бомбардування та обстріли. Кожен п'ятий мешканець Харкова розповів про труднощі, які були пов'язані з переїздом у безпечне місце.

З проблемою втрати роботи, фінансовими труднощами зіткнулися 17,8 % респондентів. 15,6 % – з проблемою відсутності продуктів харчування.

Зазначимо, що відповіді були надані на момент початку бойових дій.

В цілому

Страх, паніка, стрес, втома, інші психологічні проблеми	38,2
Постійні бомбардування, обстріли/небезпека	19,6
Втрата роботи/фінансові труднощі/відсутність готівки/неможливість працювати	17,8
Проблеми, пов'язані з переїздом у безпечне місце (відсутність транспорту, невідомість, житло, речі)	16,9
Відсутність/дефіцит продуктів харчування/води	15,6
Проблеми з ліками	12,4
Життя без умов у підвалах, сховищах/Відсутність бомбосховищ	8,4
Не працює громадський транспорт/пересування	4,0
Психологічні проблеми дітей	3,6
Проблеми з пальним	2,7
Проблеми адаптації до нових умов життя/інша мова	2,2
Лікування важкохворих людей/медична допомога	2,2
Розлука з рідними	1,8
Втрата житла/відсутність умов для проживання	1,8
Непорозуміння у сім'ї, пов'язані з евакуацією/втрата родинних зв'язків	1,8
Комунальні проблеми (відсутність світла, газу, опалення, води тощо)	1,3

Інше 12,4

Харків

Страх, паніка, стрес, втома, інші психологічні проблеми	33,7
Постійні бомбардування, обстріли/небезпека	25,3
Втрата роботи/фінансові труднощі/відсутність готівки/неможливість працювати	12,6
Проблеми, пов'язані з переїздом у безпечне місце (відсутність транспорту, невідомість, житло, речі)	22,1
Відсутність/дефіцит продуктів харчування/води	16,8
Проблеми з ліками	9,5
Життя без умов у підвалах, сховищах/Відсутність бомбосховищ	8,4
Не працює громадський транспорт/пересування	1,1
Психологічні проблеми дітей	4,2
Проблеми з пальним	3,2
Проблеми адаптації до нових умов життя/інша мова	1,1
Лікування важкохворих людей/медична допомога	2,1
Розлука з рідними	2,1
Втрата житла/відсутність умов для проживання	1,1
Непорозуміння у сім'ї, пов'язані з евакуацією/втрата родинних зв'язків	1,1
Комунальні проблеми (відсутність світла, газу, опалення, води тощо)	3,2

Інше 11,6

Історії звичайних українців...

 Страх! Тікати самій з двома маленькими дітьми. Чоловік в обороні. Діти дуже перелякані, не можуть зовсім спати. Переїзд в іншу країну, немає роботи, інша мова...

Жінка, 35-44, Київ

 Майже постійне перебування в сирому підвалі, жахливий звук бомбардувань, неначе на даху власної домівки, артилерійські обстріли навколо дому, в якому ми мешкаємо на першому поверсі. Життя без сну, страх пересування вулицями, сусіду прострілили ногу під час пересування до аптеки. Відчуття постійного жаху, втоми і відчаю.

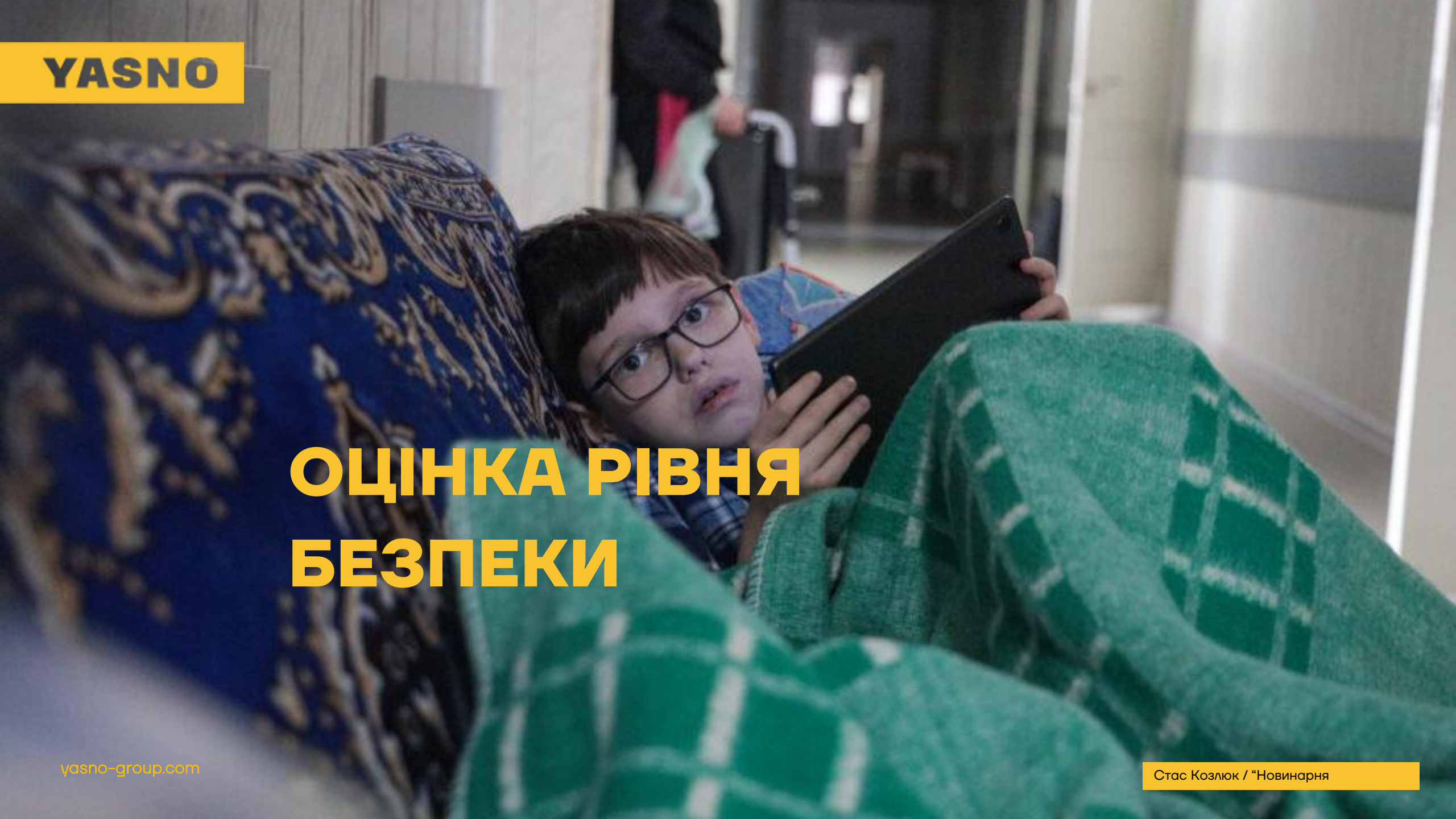
Жінка, 35-44, Харків

 Будинок моїх літніх батьків було пошкоджено внаслідок артобстрілу, перебувати там стало неможливо. Забрав їх до себе в квартиру. Потім в моєму житловому будинку не стало електроенергії та тепла. З кожним днем залишатись там ставало небезпечніше, обстріли посилювалися.

Чоловік, 45-54

 Харків весь час з початку війни обстрілюють ракетами, бомбардирують з літаків, в місті немає місць, де безпечно. Неможливо працювати чи бути корисною країні.

Жінка, 45-54, Харків

A young boy with dark hair and glasses is lying on a blue patterned sofa, covered with a green plaid blanket. He is holding a black tablet and looking at it with a focused expression. In the background, a person is walking in a hallway.

YASNO

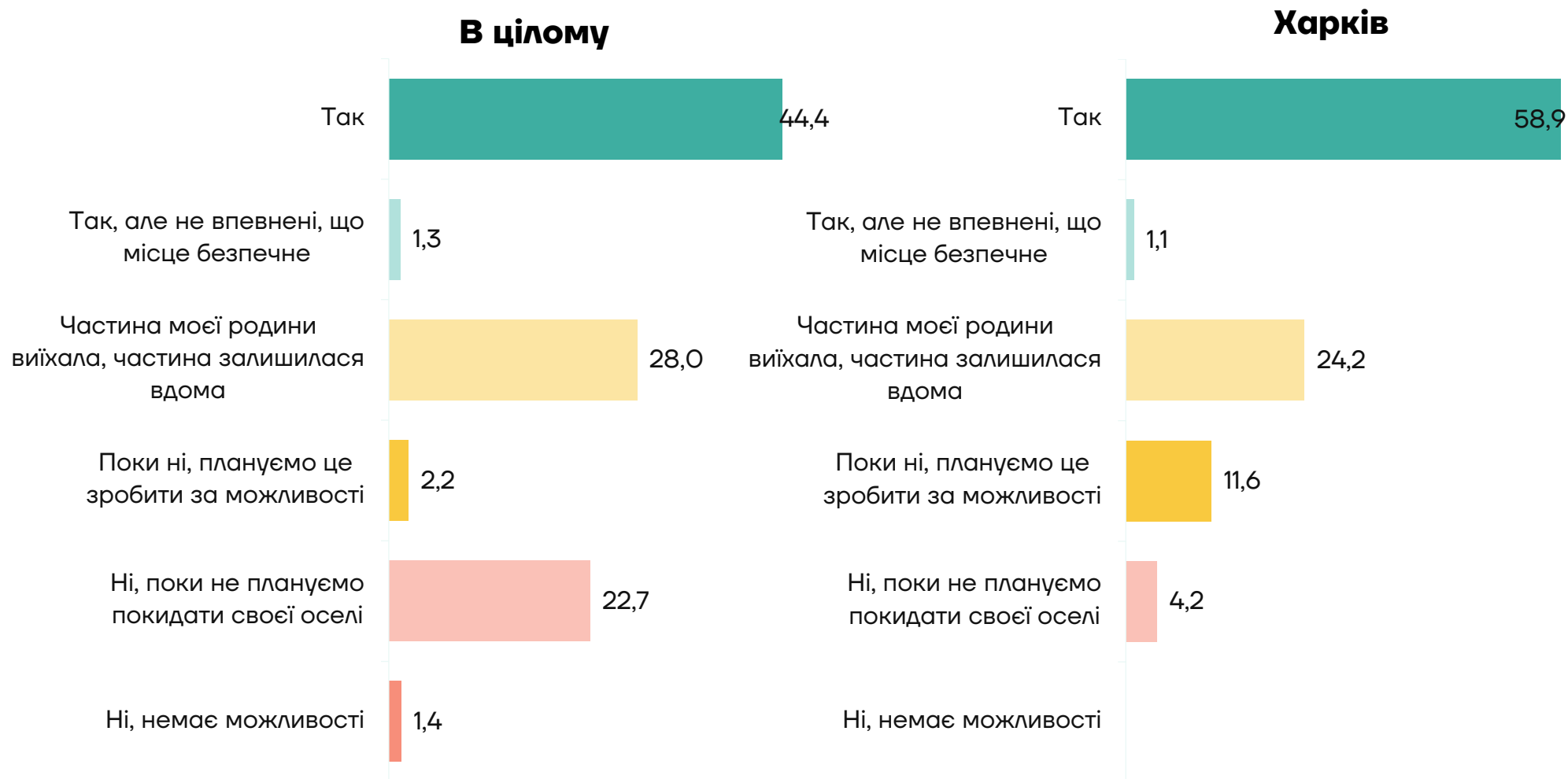
ОЦІНКА РІВНЯ БЕЗПЕКИ

Безпека: чи вдалося виїхати в безпечне місце

Чи вдалося Вам і Вашій родині виїхати у більш безпечне місце?

Серед тих, хто прийняв участь в опитуванні, – 44,4 % вдалося переїхати у більш безпечне місце (так відповіли 58,9% харків'ян). При цьому слід зауважити, що майже третина українських сімей зіткнулися з проблемою розлуки – 28,0% родин змогли евакуюватися частково.

Не планували на час опитування покидати своєї оселі 22,7 % респондентів.

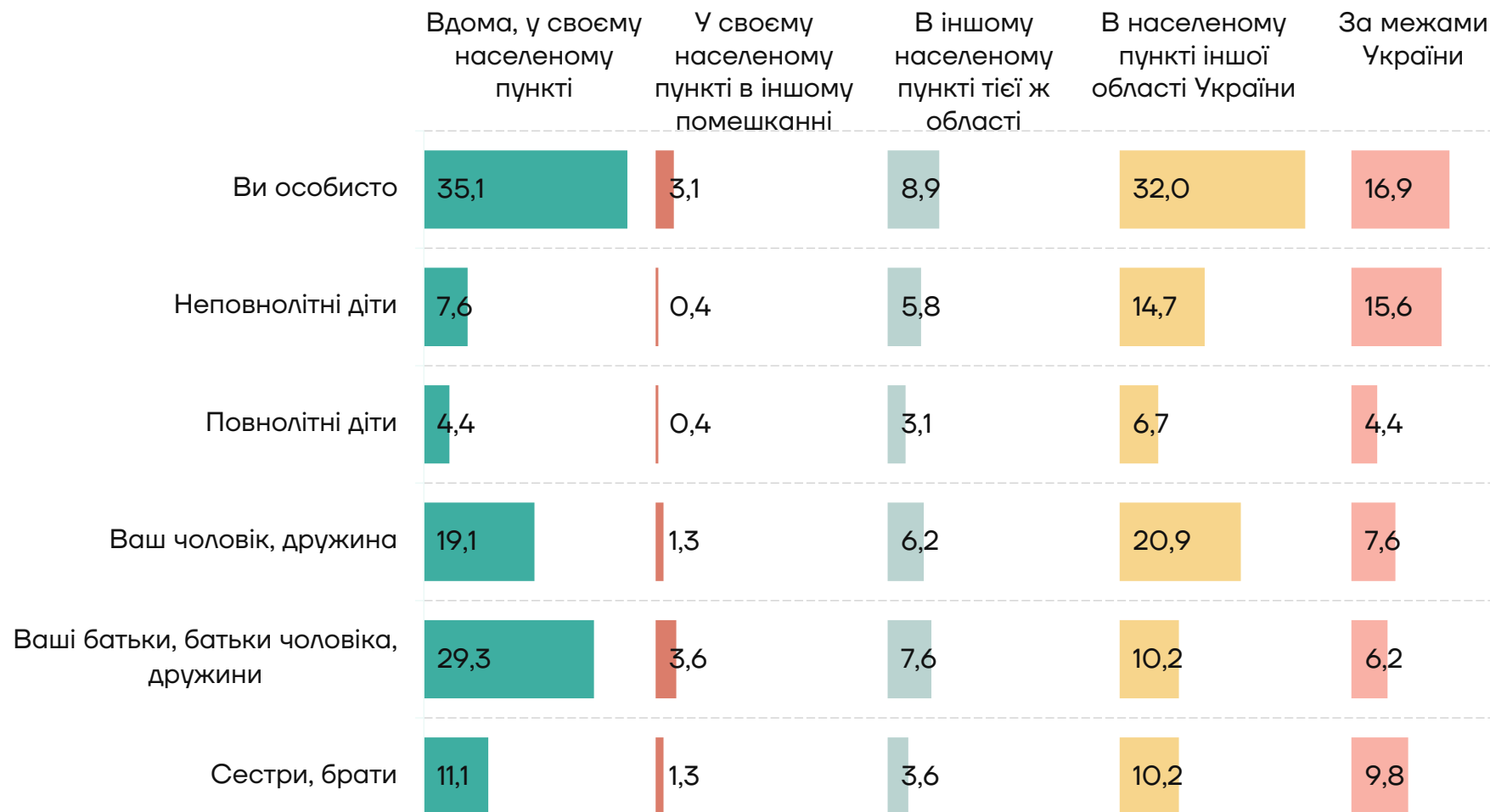

Місце знаходження у даний час

Де зараз перебуваєте Ви та найближчі члени Вашої родини?

Наразі 35,1% респондентів перебувають вдома, у своєму населеному пункті; 32,0% в населеному пункті іншої області України.

15,6% респондентів відзначили, що їх неповнолітні діти перебувають за межами країни.

Оцінка рівня безпеки

За шкалою від 1 до 10, де 1 – дуже небезпечно, а 10 – повністю безпечно, оцініть місце Вашого перебування зараз

Респондентам було запропоновано оцінити рівень своєї безпеки.

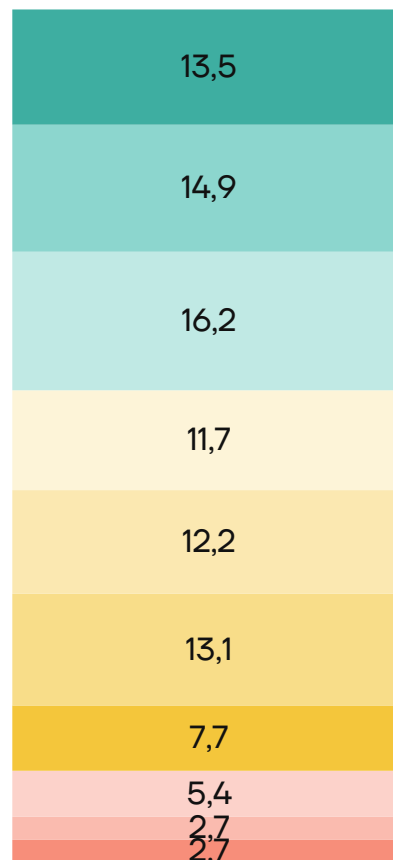
Вкрай низький рівень безпеки (1. 2. 3 бали) оцінюють 10,8 % (мешканці Харкова – 14,1%).

У безпеці себе почувають 44,6% (10,9,8 балів).

Середні оцінки безпеки (4–7 балів) надали 44,6% респондентів.

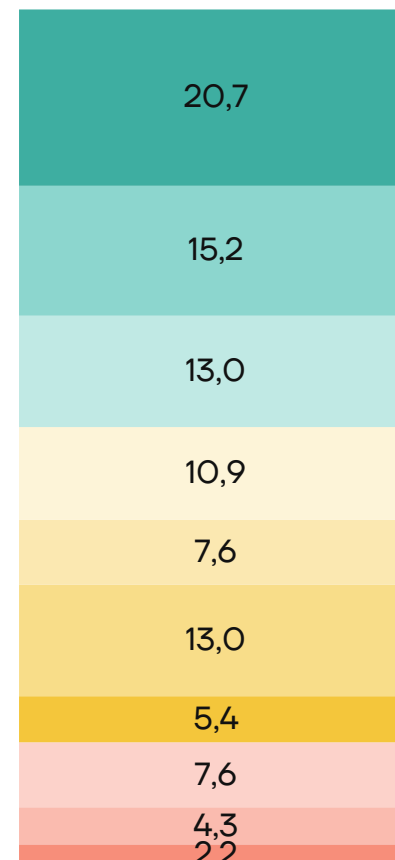
В цілому

В цілому

Base: 225

Харків

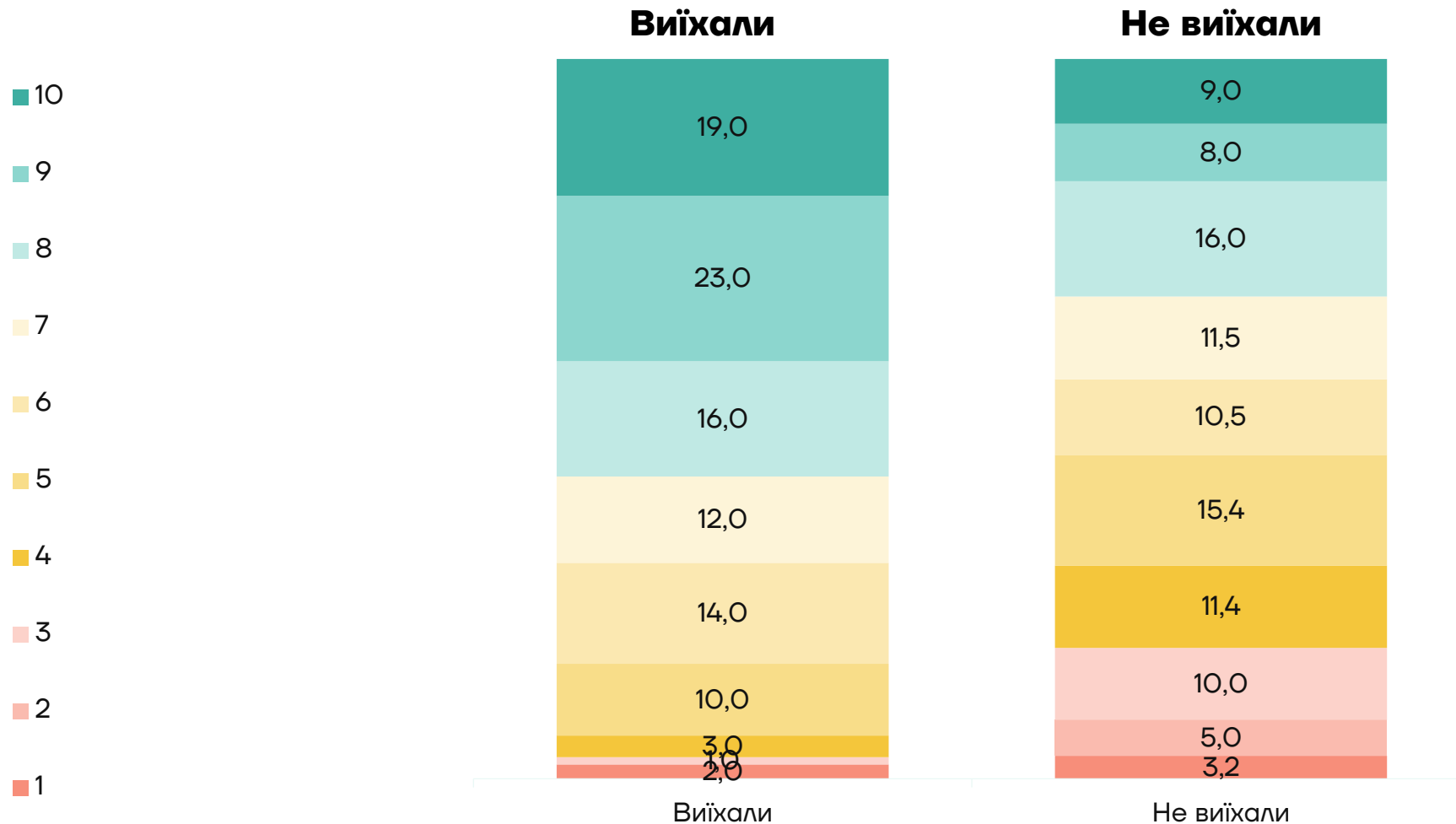
Харків

Base: 95

Оцінка рівня безпеки серед тих, хто переїхав і залишився

За шкалою від 1 до 10, де 1 – дуже небезпечно, а 10 – повністю безпечно, оцініть місце Вашого перебування зараз

Серед українців, які змогли виїхати, частка тих, хто відчуває себе у безпеці значно вища (8,9,10 балів): 58% проти 33%, які не виїхали.

Причини, за якими не змогли або не схотіли виїхати у більш безпечне місце

Якщо Ви залишаєтеся вдома, за яких причин Ви не змогли або не захотіли переїхати в більш безпечне місце?

Серед респондентів, які за певних обставин залишилися вдома 41,9 % відзначили, що перебувають у місці, в якому є достатні умови для життя. Серед харків'ян так відповіли 34,4%.

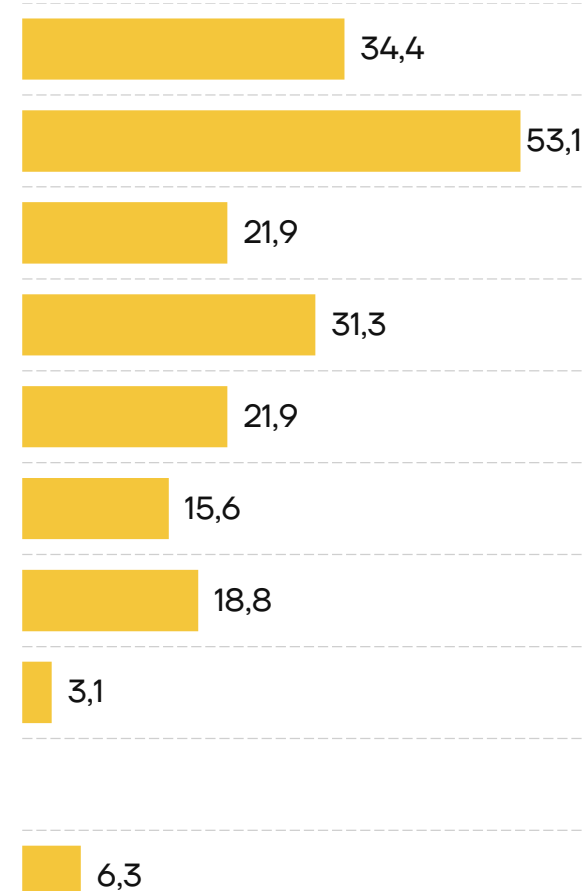
Серед головних причин, які не дозволяють переїхати у більш безпечне місце 39,0% опитаних називають неможливість покинути членів родини (у Харкові – 53,1%), складно уявити себе біженцем – в цілому 25,7%, в Харкові – 31,3%.

Близько третини опитаних залишаються вдома, оскільки вважають, що можуть принести більше користі у своєму населеному пункті.

В цілому

Харків

YASNO

НАГАЛЬНІ ПОТРЕБИ

Нагальні потреби та проблеми українців

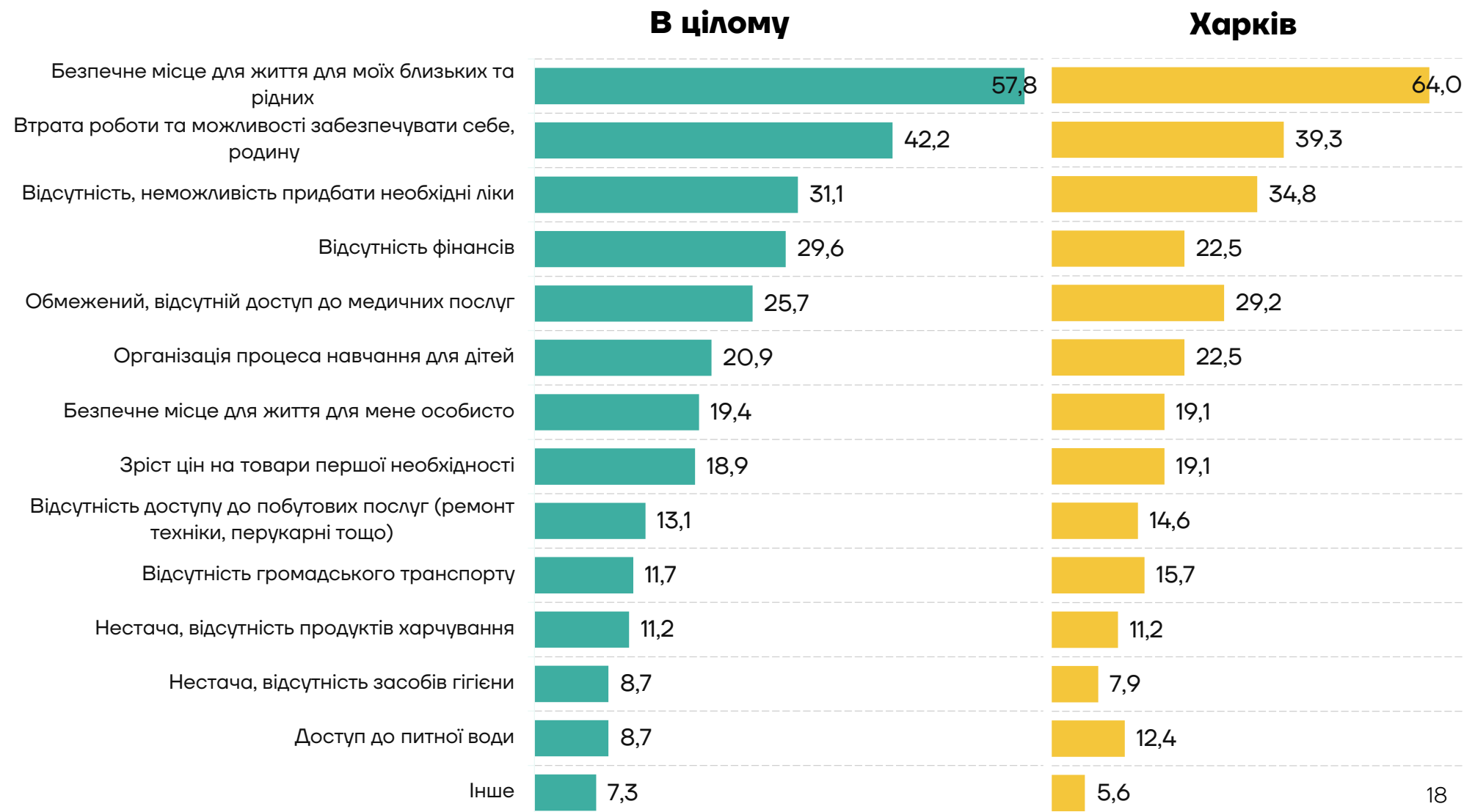
Будь ласка, відзначте усі потреби та проблеми, які є найбільш нагальними для Вас зараз (усі відповіді)

Безпека (безпечне місце для життя) є головною потребою українців – на це вказують 57,8% респондентів.

42,2% звертають на те, що їх турбує втрата роботи та можливості забезпечувати себе та родину. Ще третина (29,6%) вказують на відсутність фінансів.

31,1% зіткнулися з проблемою відсутністю або неможливістю придбати необхідні ліки і 25,7% – обмежений доступ до медичних послуг.

Кожен п'ятий респондент вказав на проблеми, пов'язані з організацією процесу навчання для дітей.

Нагальні потреби та проблеми українців серед тих хто виїхав та залишився

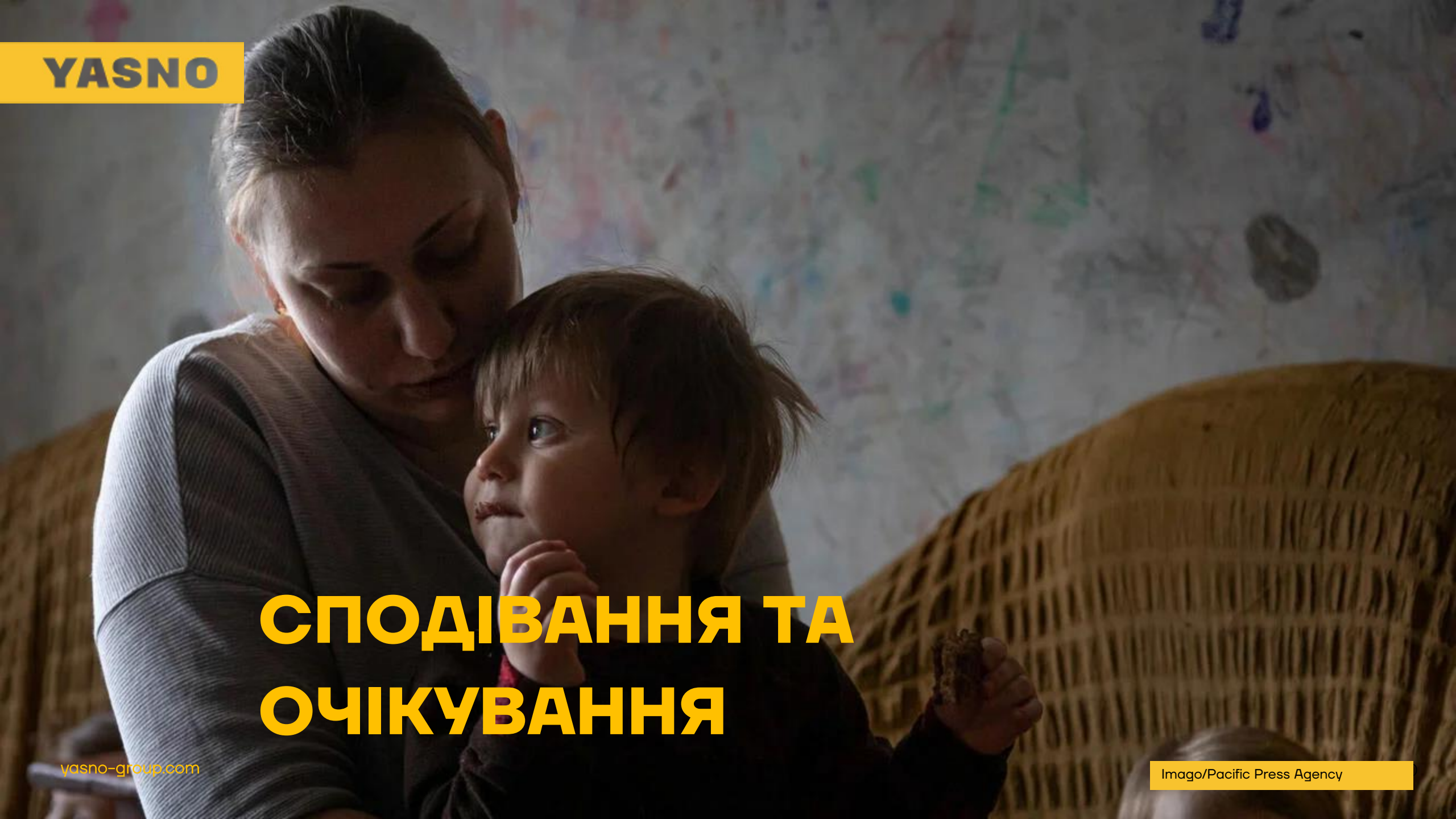
Будь ласка, відзначте усі потреби та проблеми, які є найбільш нагальними для Вас зараз

Серед респондентів, незалежно від того, виїхали вони чи ні головною проблемою залишається безпека.

Тих, хто покинув свої домівки більшою мірою турбує питання організації процесу навчання для дітей (24,0%).

З фінансовими труднощами зіткнулися близько 63,0% (сукупна частка тих хто втратив роботу – 39,0% та вказав на те, що немає фінансів – 24,0%).

A woman with dark hair tied back is holding a young child with light brown hair. The woman is looking down at the child with a gentle expression. The child is looking off to the side with a curious expression. They are in a room with a wall covered in colorful, abstract paint splatters. A wicker chair is visible in the background.

YASNO

СПОДІВАННЯ ТА ОЧІКУВАННЯ

Сподівання та очікування

Які Ваші сподівання та очікування щодо подальшого розвитку подій? (Відкрите питання)

Дані було оброблено на основі текстових відповідей

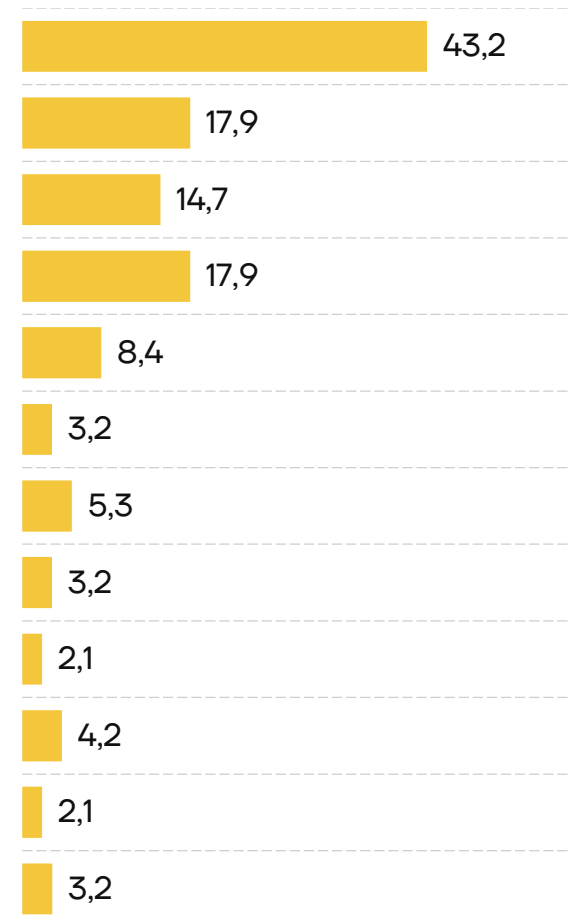
Відповідаючи на відкрите питання про те, які сподівання та очікування від подальшого перебігу подій – щонайменше 83,1% сподіваються на перемогу та завершення бойових дій.

При цьому 48,9 % не називають термінів завершення війни, 15,6 % сподіваються на перемогу вже найближчим часом.

В цілому

Харків

Сподівання та очікування

 Дуже сподіваюсь на перемогу і на те, що буде менше жертв – молимося за це, однак як це зробити не маю гадки

Жінка, 35–44, Харків

 Мне хотелось бы, чтобы как можно скорее те кому это подвластно, со стороны Украины и России договорились о прекращении огня, хочу, чтобы люди перестали умирать, прятаться в подвалах и жить в страхе и тревоге.

Жінка, 25–34, Київ

 Надеюсь, что через месяц-два закончатся активные боевые действия и мы сможем вернуться домой, чтобы отстраивать наш город

Жінка, 35–44, Харків

 Перемога України протягом 2–3 місяців, виведення військ агресора, повернення територіальної цілісності України

Чоловік, 45–54, Козелець, Чернігівська область

 Сподіваюсь деблокують Маріуполь. Сподіваюсь на перемогу, а не на підписання мирної угоди, яка дозволить ворогу накопити сили для наступного нападу.

Чоловік, 35–44, Київ

YASNO

НАРОДНИЙ СУПРОТИВ

Діяльність, до якої долучилися під час війни

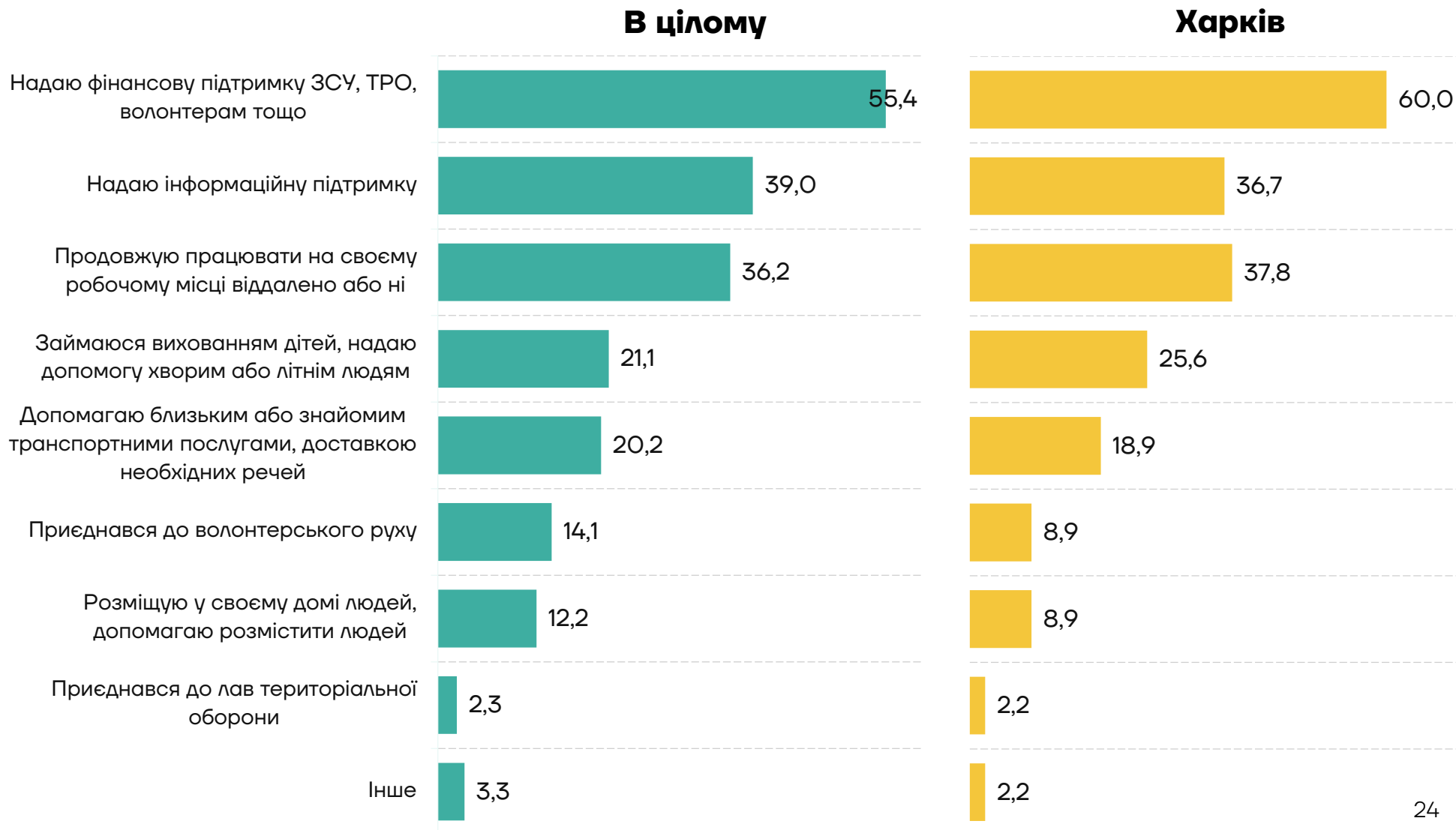
До яких з перерахованих видів діяльності Ви долучилися під час війни?

Майже дві третини українців надають фінансову підтримку ЗСУ, ТРО, волонтерам.

39,7 % долучилися до лав інформаційної війни.

36,2 % продовжують працювати на своєму робочому місці віддалено або ні.

Кожен п'ятий займається вихованням дітей, надає допомогу хворим або літнім людям.

Вдячність

За що і кому Ви вдячні? (Відкрите питання)

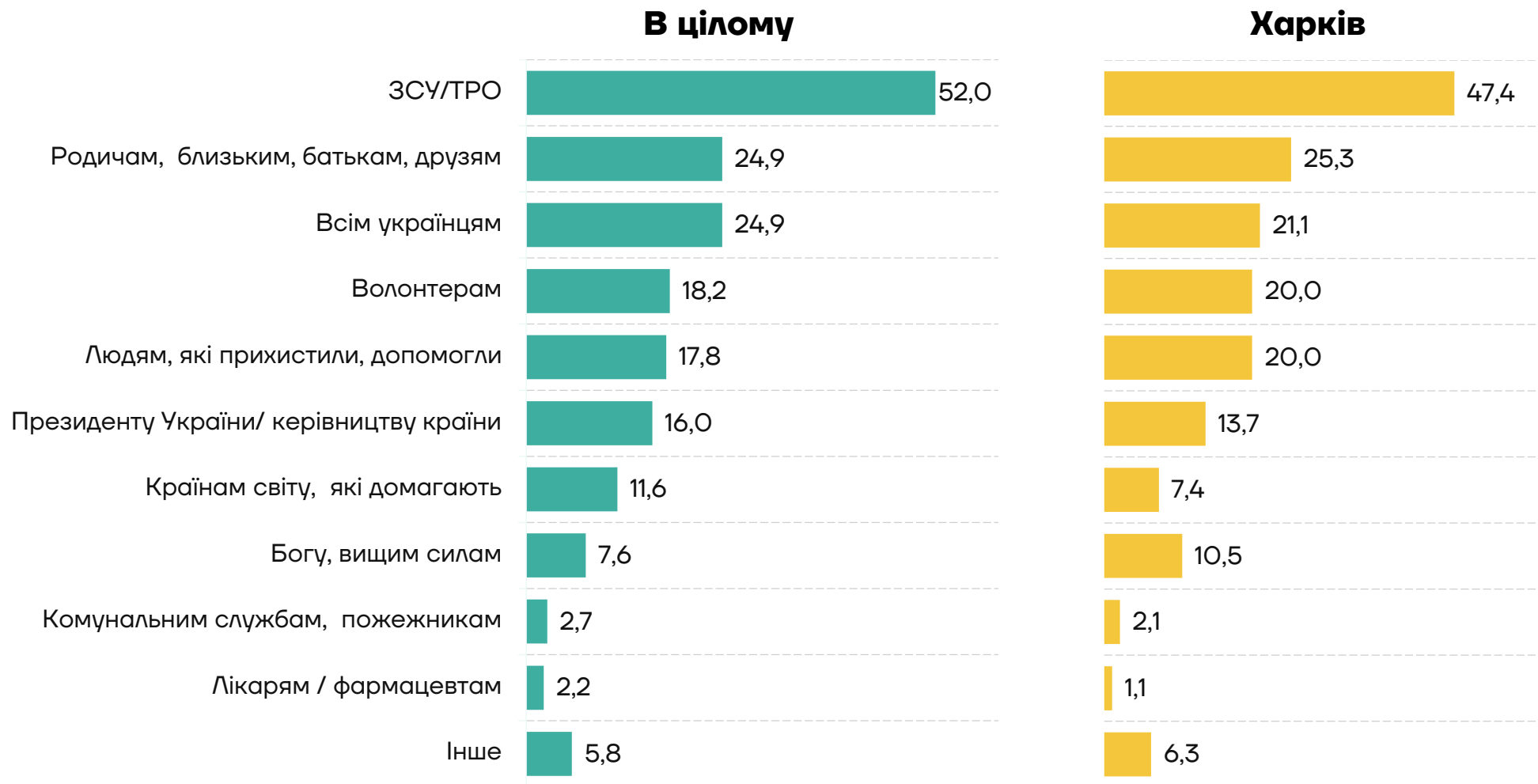
Дані було оброблено на основі текстових відповідей

Більш ніж половина респондентів відповідаючи на питання про те, за що і кому вони вдячні вказують ЗСУ та ТРО.

Кожен четвертий вдячний родичам, близьким та друзям; стільки ж дякують усім українцям за стійкість та єдність.

Кожен п'ятий висловлює щире подяку волонтерам, які допомагають у скрутну хвилину.

16,0% вдячні Президенту та керівництву країни.

Слова вдячності

 Горжусь духом нашої країни. Разом ми сила.

Жінка, 55–60, Харків

 ЗСУ, президенту, всім, хто зараз наближує нашу Перемогу. Моїм близьким, які мене запросили жити з ними в більш безпечному місці. Своїм рідним, які залишились в Харкові і незламно тримаються. Всім людям Землі, хто зараз допомагає Україні.

Жінка, 45–54, Київ

 ЗСУ за кожен новий день, Богу за можливість знаходитись у відносно безпечному місці поруч з рідними та близькими людьми.

Жінка, 25–34, Київ

 ЗСУ – в першу чергу. За захист, за жертви. Величезна вдячність! Теробороні. За захист. Робітникам супермаркетів, магазинів, аптек, які працюють на своїх місцях і підтримують життя у війні. Медикам. Волонтерам. Тим, хто допомагає мирному населенню у міру сил, а також тим, хто допомагає армії. Особисто президенту Зеленському – він виявився кращим президентом України за весь час незалежності. Усій його команді. Європейським країнам: Литві, Польщі, Німеччині, Великобританії, Латвії, Австрії, Словаччині. Усім їх лідерам та звичайним громадянам, що прихищають, збирають допомогу для біженців та тих, хто лишився тут. Особлива вдячність тим громадянам України, які не кинули своїх улюбленців напризволяще.

Жінка, 35–44, Київ

Побажання українцям

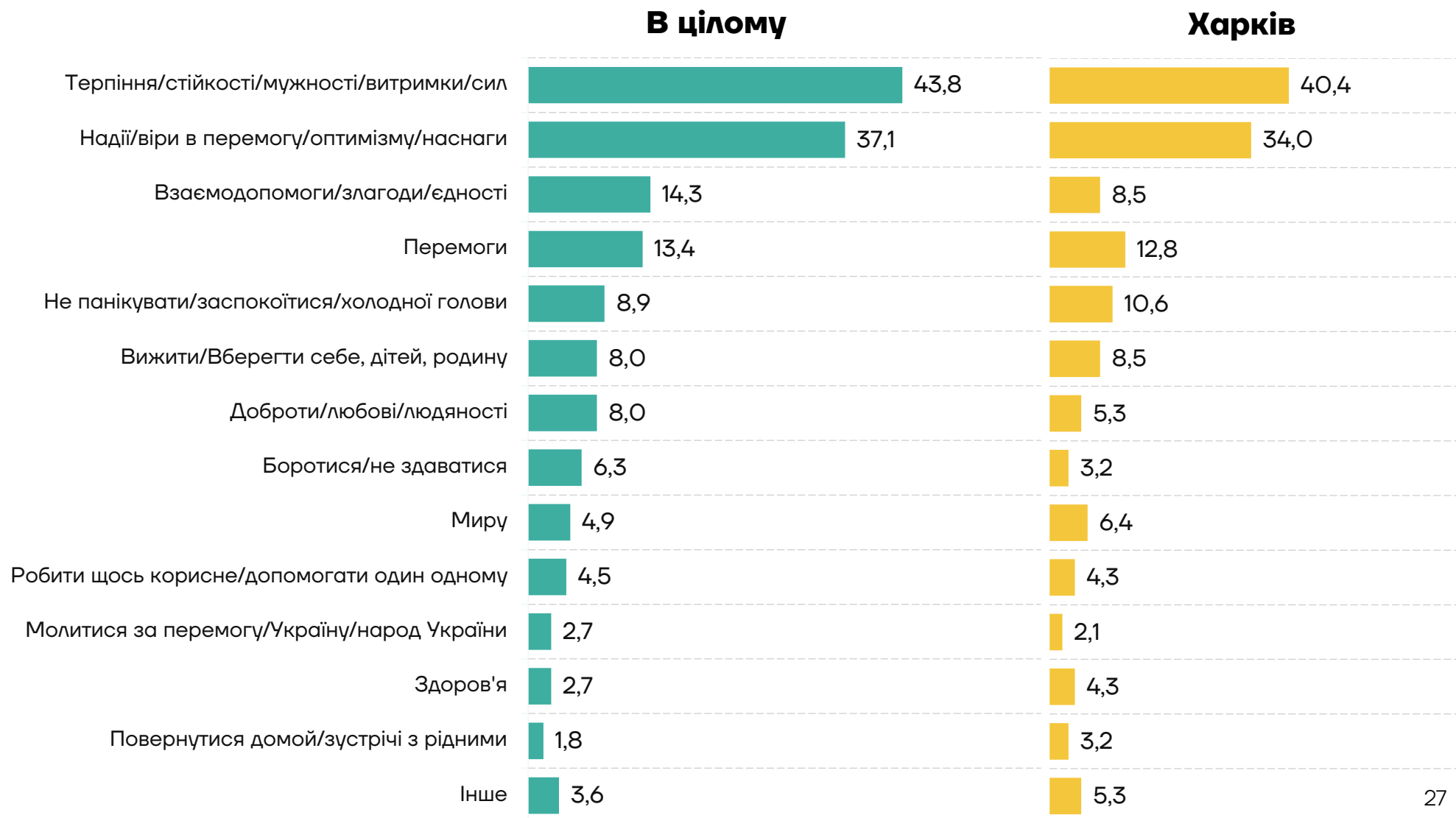
Щоб Ви хотіли побажати українцям у цей скрутний час? (Відкрите питання)

Дані було оброблено на основі текстових відповідей

Витримки, мужності та терпіння бажають українці один одному (43,8%).

37,1% зичать не втрачати віри, надії та оптимізму.

13,4 % бажають Перемоги.

Побажання та слова підтримки

Вірити в Україну, в наші збройні сили.
Гуртуватись, бо разом ми сила.
Допомагати один одному.

Жінка, 45–54, Київ

Встояти, триматися, мати надію та
наближати нашу перемогу над ворогом.
Все буде Україна!

Жінка, 45–54, Одеса

Вірити у нашу перемогу, як можна менше
втрат, душевної рівноваги.

Жінка, 61–65, Вінниця

Не плакати – час сліз завершився.

Не боятися – зараз час, коли треба ненавидіти ворога.

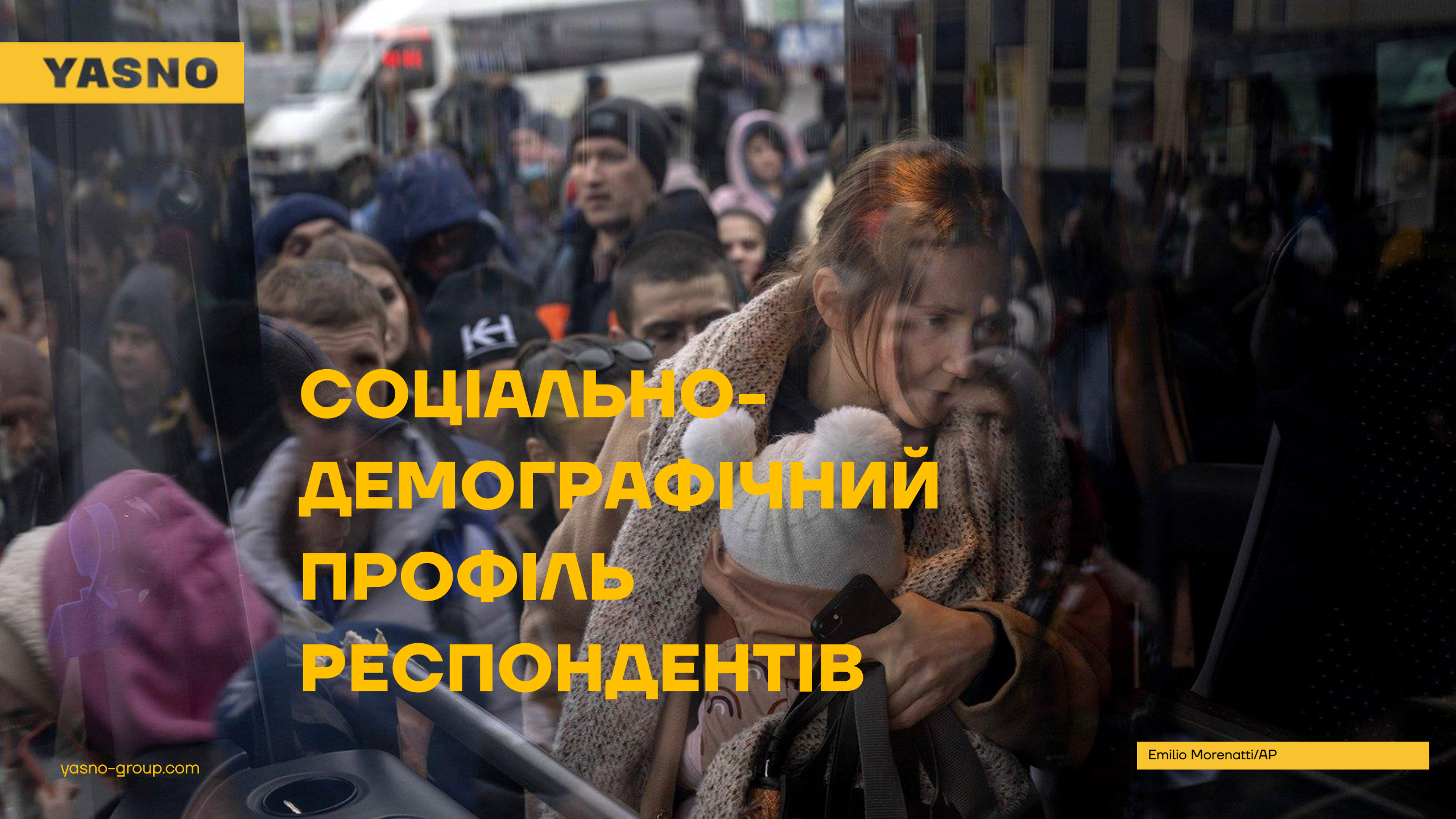
Зберігати надію.

Вірити у перемогу.

Підтримувати тих, хто на передовій.

Берегти фізичне та психологічне здоров'я. Воно ще
знадобиться, щоб відбудовувати країну

Жінка, 45–54, Харків

A photograph of a woman holding a baby in a crowd, viewed through a riot shield. The woman is looking down at the baby with a concerned expression. The crowd behind her is dense, with many people wearing winter clothing. A white van is visible in the background.

YASNO

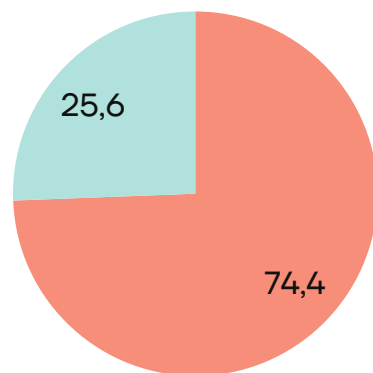
СОЦІАЛЬНО- ДЕМОГРАФІЧНИЙ ПРОФІЛЬ РЕСПОНДЕНТІВ

Соціально-демографічний портрет респондентів

Стать

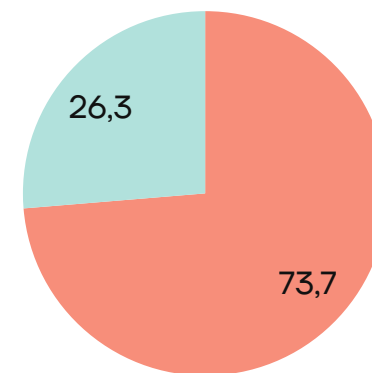
■ жінка
■ чоловік

В цілому

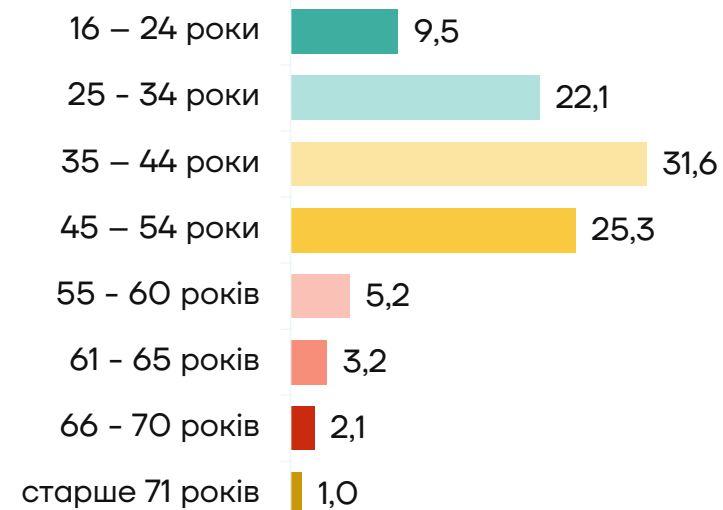
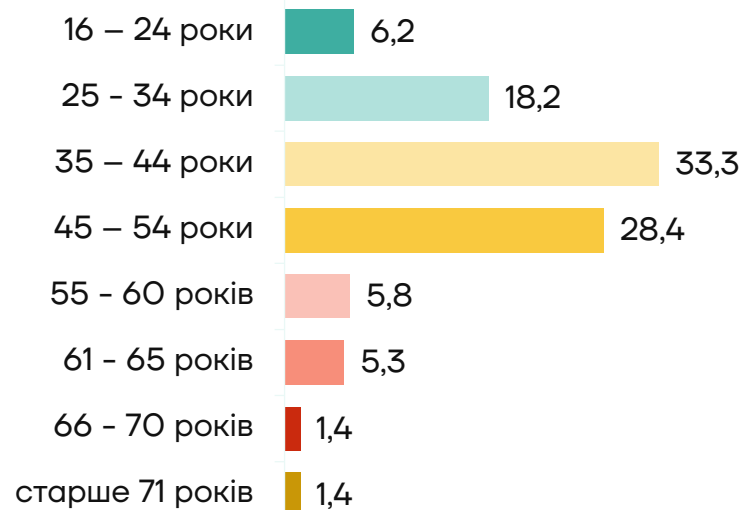

Харків

■ жінка
■ чоловік

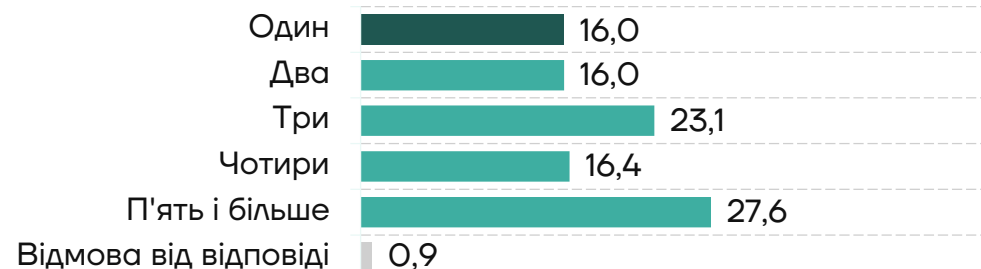
Вік

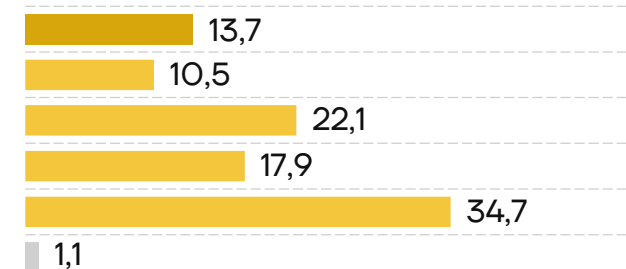
Соціально-демографічний портрет респондентів

Скільки людей мешкають
в одному приміщенні

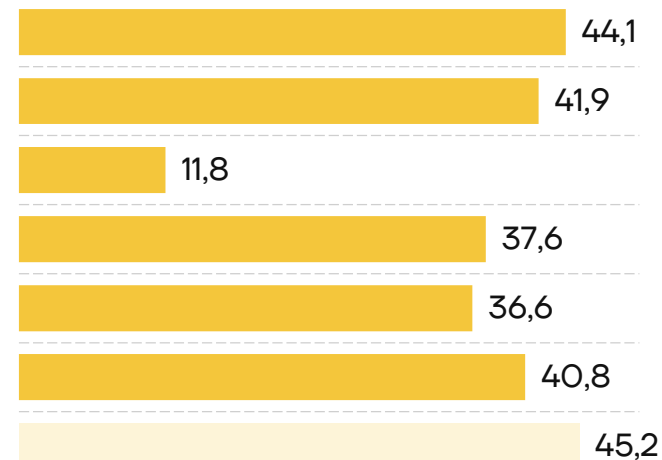
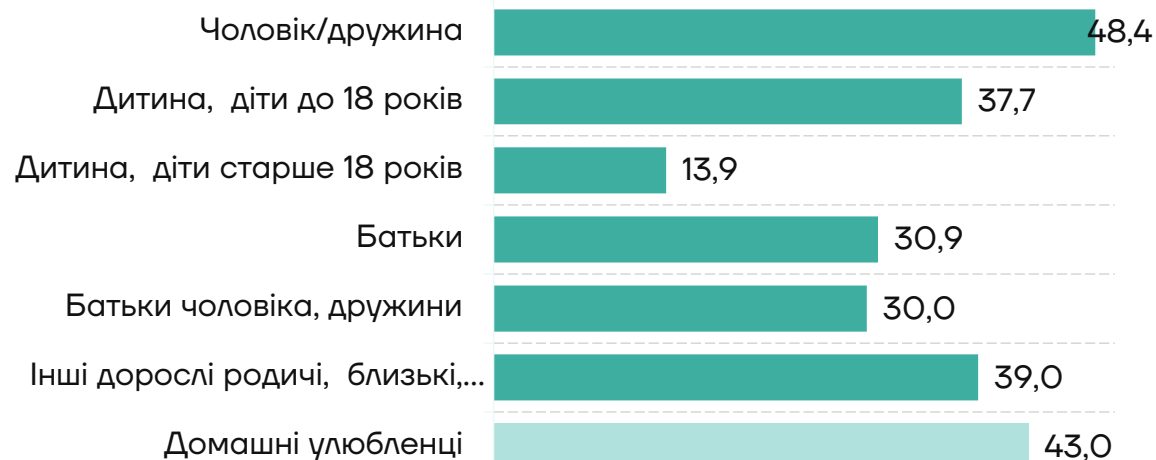
В цілому

Харків

Члени родини, що мешкають зараз в
одному приміщенні з респондентом

YASNO

Research
& Consulting
Group

**ВСЕ БУДЕ
УКРАЇНА!**

yasno-group.com

info@yasno-group.com

+380 67 924 30 46

+380 66 174 22 41